

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce: **Ing. J. V.**, bytem, zast. JUDr. Evou Hrbáčkovou, advokátkou se sídlem Bráfova 50, 674 01 Třebíč, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/39/14/4S-VYK, sp. zn. SZ/793/2013/4S-VYK,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobce napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/39/14/4S-VYK, sp. zn. SZ/793/2013/4S-VYK, kterým bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Jihlavě, Kontaktního pracoviště Třebíč (dále jen správní orgán prvního stupně) ze dne 17. 9. 2013, č. j. MPSV-UP/885054/13/AIS-ZDP, sp. zn. SZ/39262/2013/AIS-ZDP, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně žalobci nebyl přiznán průkaz osoby se zdravotním postižením podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením), s odůvodněním, že v případě žalobce nejde o osobu, která není schopná zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, a že nejde o osobu, která se podle ust. § 8

zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Žalobce v žalobě namítá, že správní orgán prvního stupně ani žalovaný správní orgán se nezabývaly tím, že žalobce trpí vrozenou vadou, kterou nelze ani při aplikaci nejmodernějších léčebných a operativních postupů vyléčit. Poukazuje na skutečnosti, že se jeho zdravotní stav postupně zhoršuje a že průkaz osoby se zdravotním postižením měl od svého mládí. Namítá, že nezvládá stání na místě, cestování veřejnými dopravními prostředky je pro něj vyloučeno a zdůrazňuje, že jeho zdravotní stav je komplikovanější v zimě, kdy není schopen zvládnout chůzi na kluzkém podkladu. Dále žalobce namítá, že neprošel žádným podrobným zkoumáním jeho aktuálního zdravotního stavu pro účely tohoto řízení, ačkoli je přesvědčen, že pro spravedlivé rozhodnutí ve věci tak mělo být učiněno. Žalobou napadená rozhodnutí žalobce považuje za nezákonná a je přesvědčen, že splňuje podmínky pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením. Nezákonnost rozhodnutí žalobce spatřuje v naprosto nedostatečném zjištění a následném vyhodnocení zdravotního stavu, namítá, že zjištění posudkového lékaře postrádá náležité posouzení s projevy na jeho pracovní schopnost, pohybovost apod.

S ohledem na shora uvedené žalobce navrhuje, aby soud rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě uvádí, že zdravotní onemocnění žalobce – vrozené zhoršující se omezení pohybového ústrojí bylo PK MPSV v den jejího jednání známo. Žalobce měl možnost v průběhu odvolacího řízení dokládat nové lékařské zprávy, které by prokazovaly zhoršení jeho zdravotního stavu, což však neučinil. Uvádí, že rozhodujícím podkladem pro vydání rozhodnutí byl posudek PK MPSV, který považuje za zcela úplný a do té míry přesvědčivý, že jím bylo spolehlivě prokázáno, že žalobce nesplňuje podmínky pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením. V posudku nebyly zjištěny žádné nesrovnalosti. Komise ve svém posudku vyjádřila a v potřebném rozsahu odůvodnila, proč je žalobce schopen zvládat všech deset posuzovaných základních životních potřeb. K tomu žalovaný poznamenává, že stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 vyhlášky č. 500/2006 Sb. Není rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení účastníka řízení, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby. Posouzení zdravotního stavu žalobce bylo provedeno na základě doložené lékařské dokumentace, provedeného sociálního šetření, v souladu s příslušnými platnými zákonnými předpisy a na základě odborného lékařského posouzení.

Žalovaný po opětovném přezkoumání celé věci neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí. Je přesvědčen, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonu s požadavky uvedenými v právních předpisech, a že rozhodl v souladu se zákony a věcně správně. Proto navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce dne 16. 4. 2013 podal u správního orgánu prvního stupně žádost o průkaz osoby se zdravotním postižením. Dne 17. 5. 2013 bylo pracovníci správního orgánu prvního stupně provedeno sociální šetření v přirozeném sociálním prostředí žalobce. Dne 23. 8. 2013 byl na základě posouzení zdravotního stavu žalobce Okresní správou sociálního zabezpečení Třebíč vypracován posudek, podle něhož v případě žalobce nejde o osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, a že nejde o osobu, která se podle ust. § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Po obdržení posudkového závěru bylo žalobci umožněno se vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí, této možnosti však nevyužil. Dne 17. 9. 2013 správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí č. j. MPSV-UP/885054/13/AIS-ZDP, sp. zn. SZ/39262/2013/AIS-ZDP, kterým žalobci nebyl přiznán průkaz osoby se zdravotním postižením. Proti rozhodnutí podal žalobce včasné odvolání. V rámci odvolacího řízení byl na žádost žalovaného na základě projednání, jež se konalo v nepřítomnosti žalobce, dne 5. 12. 2013 vypracován posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, detašovaného pracoviště v Brně (dále jen PK MPSV), dle něhož v případě žalobce nejde o osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, ani o osobu, která se podle ust. § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Následně bylo žalobci umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, této možnosti žalobce využil – dne 10. 12. 2013 bylo žalovanému doručeno písemné vyjádření. Dne 6. 1. 2014 bylo vydáno rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-UM/39/14/4S-VYK, sp. zn. SZ/793/2013/4S-VYK, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno.

Soud konstatuje, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s § 75 odst. 1, § 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Předmětná věc byla projednána bez nařízení jednání, neboť byly splněny zákonné podmínky ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.

Žaloba není důvodná.

Podmínky pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením stanoví ust. § 34 a násl. zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Tento zákon byl v mezidobí od zahájení řízení do nabytí právní moci rozhodnutí o nepřiznání průkazu osoby se zdravotním postižením novelizován, a to zákonem č. 313/2013 Sb. s účinností ode dne 1. 1. 2014. Jak však vyplývá z přechodných ustanovení zákona č. 313/2013 Sb. (část druhá, čl. IV., bod 4), řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením zahájena a

pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle právních předpisů účinných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Podle ust. § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením v tehdy platném znění průkaz osoby se zdravotním postižením mimo případy uvedené v odst. 1 téhož zákonného ustanovení náleží též osobě starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace nebo je uznána závislou na pomoci jiné osoby podle zákona o sociálních službách.

Za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby se podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje osoba starší 18 let věku, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat alespoň tři základní životní potřeby.

Schopnost zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace a stupeň závislosti osoby na pomoci jiné osoby pro účely řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením podle ust. § 35 odst. 3 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením posuzuje na základě žádosti správního orgánu prvního stupně příslušný orgán okresní správy sociálního zabezpečení; při rozhodování o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením správní orgán prvního stupně vychází z tohoto posudku. V odvolacím řízení potom schopnost zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace a stupeň závislosti posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, který má pro tento účel zřízeny, resp. využívá, posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). Posudková komise MPSV při posouzení zdravotního stavu zpracovává posudek ve formě kvalifikovaného podkladu pro rozhodnutí, v němž je dokumentován proces pořízení posudku, posudkový závěr a jeho odůvodnění.

Podle ust. § 9 odst. 4 zákona o sociálních službách se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení podle ust. § 9 odst. 6 zákona o sociálních službách stanoví prováděcí právní předpis - vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009 - 60, dostupný na www.nssoud.cz, jehož předmětem sice bylo řízení ve věci příspěvku na péči, ale jehož závěry jsou aplikovatelné i na řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením), na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoli odborné

lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009 - 60, dále také rozsudek ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 – 104, dostupné na www.nssoud.cz). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (které platí jak pro posudek v prvoinstančním, tak i v odvolacím řízení). Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření, popř. výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009 – 63, dostupný na www.nssoud.cz). K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.

Soud konstatuje, že v daném případě se žalovaný v průběhu odvolacího řízení správně v souladu s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, obrátil na Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí za účelem posouzení závislosti žalobce a schopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace. PK MPSV následně postupovala v souladu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, když při vypracování posudku byly zohledněny jak výsledky sociálního šetření ze dne 17. 5. 2013, tak zdravotní dokumentace žalobce doložená nálezy ošetřujících lékařů (zprávy praktické lékařky MUDr. Hávové a ortopedický nález MUDr. Kováře).

Pokud žalobce namítá, že splňuje podmínky pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, a že spatřuje nezákonnost v nedostatečném zjištění a vyhodnocení jeho zdravotního stavu, tyto námitky jsou tak obecné, že soudu není známo, v jakých mezích by se měl v rámci přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí pohybovat. Žalobce sice v žalobě jmenuje některé činnosti, které mu subjektivně dělají potíže (stání, cestování veřejnými dopravními prostředky, chůze na kluzkém povrchu v zimě), tato svá tvrzení však nepodkládá žádnými lékařskými zprávami nebo jinými důkazy, z nichž by nezvládání těchto činností skutečně vyplývalo. Obstát nemůže ani námitka žalobce, že se správní orgány nezabývaly vrozenou vadou žalobce. Z posudku PK MPSV, resp. z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že vrozené zdravotní postižení žalobce spočívající v omezení pohybového ústrojí bylo posudkové komisi známo a právě z tohoto postižení ve svém posudku vycházela.

Žalobce v žalobě v zásadě opakuje tytéž námitky, které byly uplatněny již v průběhu odvolacího řízení, a na něž bylo v odvolacím řízení reagováno. Tvrzení předestřená v žalobě nepřinášejí žádné nové argumenty a žalobce nijak nespecifikuje, které konkrétní závěry posudkové komise MPSV, resp. žalovaného rozporuje. Soudu proto nezbyvá než v obecné

rovině konstatovat, že posudková komise v posudkovém závěru, resp. žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně a přesvědčivým způsobem zdůvodnili, proč žalobce nelze považovat za osobu, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace ani za osobu, která se podle ust. § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Co se týče schopnosti zvládat základní životní potřebu mobilita, jejíž nezvládání žalobce s ohledem na své zdravotní postižení namítal, posudková komise nepochybnila, že žalobce trpí bolestmi kyčelních kloubů při rozvoji artrotických změn, že výraznější je postižení vpravo, kde je stav po vrozené dysplazii a řadě operací a že rozsah pohybu pravé i levé kyčle je omezen, bylo však zdůvodněno, že tato redukce rozsahu rotačních pohybů a dukcí nezpůsobuje významné omezení funkce kyčlí v běžném pohybu – stoj, sed, leh a chůze po rovině a po schodech. Posudková komise dospěla k závěru, že u žalobce nejsou přítomny těžké funkční poruchy ve smyslu těžkých paretických postižení končetin, těžkého omezení rozsahu hybnosti nosných kloubů, těžké deformity páteře s neurologickými příznaky ani jiné poruchy, které by bránily schopnosti zaujímat polohy ve stoji, v sedu a lehu, chůze po rovině v rozsahu minimálně 200 m, po schodech v rozsahu 1 patra, vše vlastním tempem, s možností zastávek, odpočinku a použití potřebných dostupných facilitátorů (k opoře), přičemž žalobce není zjištěnými funkčními poruchami významněji omezen ve schopnosti zvládat základní životní potřeby v přiměřeném standardu.

Soud nepochybnuje, že ne všechny aktivity základních fyzických potřeb žalobce s ohledem na svůj zdravotní stav zvládá zcela bez obtíží, je však nutné přihlédnout k tomu, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se podle ust. § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb. k zákonu o sociálních službách považuje takový stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, nikoli jakákoli porucha funkčních schopností.

Závěry posudkové komise a žalovaného rovněž korespondují s ust. § 9 odst. 5 větou druhou zákona o sociálních službách, podle něhož se funkční schopnosti hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Posudková komise tedy správně schopnost zvládat základní životní potřeby posuzovala ve vztahu k použitým dostupným pomůckám (hole, různá madla k přidržení, výtahy apod.).

Soud uzavírá, že posudek PK MPSV ze dne 5. 12. 2013 naplňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a celistvosti, které vyplývají z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, dostupný na www.nssoud.cz), a proto soud stejně jako žalovaný dospěl k závěru, že v řízení bylo prokázáno, že žalobce není osobou, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, ani osobou, která se podle ust. § 8 zákona o sociálních službách považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Na závěr o (ne)splnění podmínek pro přiznání příspěvku osoby se zdravotním postižením nemůže mít vliv ani námitka, že žalobce byl držitelem tohoto průkazu od svého mládí. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, resp. žalovaného o nepřiznání průkazu

osoby se zdravotním postižením bylo vydáno podle zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením účinného ode dne 14. 11. 2011. Tento zákon podmínky přiznávání průkazu osoby se zdravotním postižením oproti předchozí právní úpravě (zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, resp. prováděcí vyhláška č. 182/1991 Sb., které stanovily podmínky pro přiznání průkazu mimořádných výhod), výrazně měnil – zejména v tom, že novou právní úpravou bylo přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením navázáno na neschopnost zvládat základní životní potřeby podle zákona o sociálních službách. Skutečnost, že žalobce splňoval podmínky pro přiznání průkazu podle předcházející právní úpravy, proto nemůže mít žádný vliv na závěr, zda tyto podmínky jsou splněny i podle právní úpravy nové. Nad rámec uvedeného soud doplňuje, že s účinností ode dne 1. 1. 2014 došlo v oblasti přiznávání průkazu osoby se zdravotním postižením k další výrazné změně právní úpravy – nově zákonodárce při stanovení podmínek pro přiznání průkazu upustil od odkazu na zákon o sociálních službách a podmínky jsou nyní stanoveny přímo zákonem o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, resp. jeho prováděcím předpisem. Ačkoli se tato změna právní úpravy (s ohledem na shora citované přechodné ustanovení) již nemohla promítnout do posouzení nyní projednávané věci, žalobci nic nebrání si v návaznosti na novou právní úpravu, účelem jejíhož přijetí bylo mimo jiné zmírnění dřívějších přísně nastavených podmínek pro přiznávání průkazu (viz stenografický zápis 57. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 16. 8. 2013, dostupný na <http://www.psp.cz/eknih/2010ps/stenprot/057schuz/57-4.html#299>, podat novou žádost, která by již byla posouzena podle nově stanovených pravidel.

Krajský soud na základě shora provedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že nejsou důvodné, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, nárok na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřednické činnosti nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. března 2015

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně